

Miðvikudaginn 13. mars 1991.

Nr. 387/1989. **Tryggvi Sigurðsson**

(Sigrundur Hannesson hrl.)

gegn

Stefáni Kristjánssyni

(Stefán Pálsson hrl.).

Lán.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Guðmundur Jónsson og Haraldur Henrysson og Gunnar M. Guðmundsson, settur hæstaréttardómari.

Áfrýjandi skaut máli þessu til Hæstaréttar með stefnu 6. október 1989. Hann gerir þær dómkröfur, að stefndi verði dæmdur til þess að greiða 90.000 krónur með dráttarvöxtum frá 22. apríl 1987 til greiðsludags samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987, sbr. 5. gr. laga nr. 67/1989. Verði dráttarvextir lagðir við höfuðstól á 12 mánaða fresti, í fyrsta sinn 22. apríl 1988, í samræmi við 12. gr. vaxtalaga nr. 25/1987. Hann krefst og málskostnaðar í héraði og fyrir Hæstarétti með virðisaukaskatti og dráttarvöxtum frá og með 15. degi eftir uppsögu dóms til greiðsludags.

Stefndi krefst staðfestingar hins áfrýjaða dóms og málskostnaðar fyrir Hæstarétti.

Fyrir Hæstarétt hafa verið lögð nokkur ný skjöl, þar á meðal úttektarseðlar á reikning stefnda nr. 12377 við Háaleitisútibú Búnaðarbanka Íslands hér í borg.

Sambýliskona stefnda, dóttir áfrýjanda, skýrði svo frá fyrir dómi, að hún og stefndi hefðu verið búin að ákveða að þiggja boð föður hennar um aðstoð við að festa kaup á bifreið.

Áfrýjandi skýrði svo frá fyrir dómi, að dóttir sín hefði hringt í sig og beðið sig um lán fyrir sig og sambýlismann sinn, stefnda í máli þessu. Hann og stefndi hafi svo talað saman síðar. Hafi hann spurt stefnda, hvernig ætti að senda peningana, og hann sagt, að peningarnir skyldu lagðir inn á sparisjóðsbók sína. Áfrýjandi kvað ekki hafa verið rætt um endurgreiðslu lánsins.

Svo sem rakið er í héraðsdómi, sendi áfrýjandi 90.000 krónur, sem voru lagðar inn á framangreindan reikning stefnda 24. apríl 1987.

Af gögnum þeim, sem lögð hafa verið fyrir Hæstarétt, kemur fram, að 24. apríl 1987 tók stefndi út úr umræddri sparisjóðsbók 85.000 krónur, og 30. sama mánaðar tók hann 5.000 krónur út úr bókinni. Þá verður ekki ráðið af þessum gögnum, að dóttir áfrýjanda hafi tekið út úr umræddri sparisjóðsbók á því tímabili, sem hér um ræðir.

Þegar þetta er virt og með hliðsjón af framburði áfrýjanda og dóttur hans, þykir mega leggja til grundvallar, að fjárhæð sú, sem áfrýjandi greiddi inn á sparisjóðsreikning stefnda, hafi verið lán, sem áfrýjandi hafi veitt dóttur sinni og sambýlismanni hennar, stefnda í máli þessu. Er ekki leitt í ljós, að lánið hafi fremur verið í þágu dóttur áfrýjanda en stefnda. Samkvæmt því verður fjárkrafa áfrýjanda tekin til greina að hálfu. Fram er komið, að ekki hafi verið rætt um endurgreiðslu lánsins eða hvort vextir skyldu greiddir. Stefndi var krafinn um greiðslu allrar fjárhæðarinnar með kröfu-bréfi lögmanns áfrýjanda 11. júlí 1988, en ekki kemur fram, að hann hafi svarað þessu bréfi.

Með vísan til þessa verður stefndi dæmdur til að greiða helming hinnar umkröfðu fjárhæðar, 45.000 krónur, með vöxtum eins og í dómsorði segir frá 11. ágúst 1988, sbr. 3. mgr. 9. gr. vaxtalaga nr. 25/1987, sbr. 4. gr. laga nr. 67/1989.

Eftir þessum úrslitum verður stefndi dæmdur til að greiða áfrýjanda málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti, samtals 100.000 krónur. Dráttarvextir af málskostnaði verða ekki dæmdir.

D ó m s o r ð:

Stefndi, Stefán Kristjánsson, greiði áfrýjanda, Tryggva Sigurðssyni, 45.000 krónur með dráttarvöxtum samkvæmt III. kafla vaxtalaga nr. 25/1987 frá 11. ágúst 1988 til greiðsludags.

Stefndi greiði áfrýjanda málskostnað í héraði og fyrir Hæstarétti, samtals 100.000 krónur.

Dómur bæjarþings Reykjavíkur 7. júlí 1989.

Mál þetta, sem tekið var til dóms að loknum munnlegum málflutningi 19. f.m., er höfðað hér fyrir þinginu með stefnu, birtri 12. október 1988.

Stefnandi er Tryggvi Sigurðsson, 160231-4329, Birkihlíð 11, Vestmannaeyjum.

Stefndi er Stefán Kristjánsson, 140762-3779, Öldugranda 15, Reykjavík. Dómkröfur stefnanda eru þessar:

Að stefndi verði dæmdur til að greiða stefnanda kr. 90.000 með [nánar tilgreindum vöxtum auk málskostnaðar].

Stefndi gerir þær dómkröfur aðallega, að hann verði sýknaður af öllum kröfum stefnanda og stefnanda verði gert að greiða honum málskostnað, en til vara, að stefndi verði einungis dæmdur til að greiða helming kröfu stefnanda, en málskostnaður falli niður.

I.

Stefnandi kveður málavexti vera þá, að hann hafi lánað stefnda kr. 90.000, sem hann hafi að beiðni stefnda lagt inn á sparisjóðsreikning hans nr. 12377 við Búnaðarbanka Íslands við Suðurlandsbraut. Hann hafi innt greiðsluna af hendi í Útvegsbanka Íslands í Vestmannaeyjum hinn 22. apríl 1987, og hafi peningalánið verið yfirfært á framangreindan sparisjóðsreikning stefnda með C-gírseðli nr. 4013311. Tildrög láns þessa hafi verið þau, að dóttir stefnanda, Kristný Sigurbjörg, er hafi verið í óvígðri sambúð með stefnda, hafi hringt til stefnanda og beðið um 90.000 kr. lán fyrir sig og stefnda til kaupa á Fíat-bifreið, og hafi stefndi síðan gefið stefnanda upp númerið á bankabók sinni til yfirfærslu lánsins. Í árslok 1987 hafi slitnað upp úr sambúð stefnda og dóttur stefnanda. Eignaskipti hafi orðið með þeim hætti, að stefndi hafi tekið Fíat-bifreiðina og hafnað skiptingu á andvirði hennar. Lánið hafi því í upphafi verið veitt þeim báðum, en stefnandi krefji stefnda um greiðslu á því öllu, vegna þess að bifreiðin hafi runnið til hans.

II.

Stefndi kveður sig og dóttur stefnanda hafa verið í sambúð frá október 1986 til ársloka 1987. Þau hafi keypt og átt saman íbúð að Öldugranda 15, stefndi að 70%, en Kristný að 30%. Þau hafi ekki átt barn saman, og hafi hann verið mestan þennan tíma á togara, og því hafi ekki verið um eiginlegt heimilishald að ræða. Hann hafi haft miklar tekjur árið 1987 og hafi því staðið fullkomlega í skilum með sinn hluta íbúðarkaupanna. Öðru máli hafi gegnt um Kristnýju, þar sem hún hafi ekki getað staðið í skilum með sín 30% með tekjum sínum án aðstoðar annarra. Við sambúðarslitin hafi skiptum verið hagað þannig, að íbúðin hafi verið seld og söluandvirði hafi verið skipt eftir eignarhlutföllunum og hvort þeirra hafi tekið það, sem þau áttu.

Þegar deilur hafi orðið milli þeirra um eignaskipti, hafi Kristný haldið því fram, að faðir hennar hefði lánað þeim kr. 90.000 vegna kaupa á Fíat-

bifreið og að það lán ætti að endurgreiða. Stefndi hafi eindregið hafnað þeirri hugmynd, enda talið sér þetta lán óviðkomandi.

Stefndi styður sýknukröfu sína með því, að hann hafi aldrei beðið stefnanda um lán að fjárhæð kr. 90.000 og hann skuldi stefnanda því ekki þessa fjárhæð. Í raun sé þetta upplýst undir rekstri máls þessa. Stefndi hafi sagt, að dóttir hans hafi beðið hann um lánið til þess að kaupa Fíat-bifreiðina. Þannig sé upplýst, að stefndi hafi ekki beðið um lánið. Ekki standist hjá stefnanda, að lánið hafi verið til þeirra beggja til kaupa á bifreiðinni. Upplýst sé, að stefndi hafi sjálfur keypt bifreið þessa hinn 21. apríl 1987 í eigin nafni á kr. 230.000. Hann hafi greitt helming út í hönd með peningum og helming með skuldbréfi til 12 mánaða. Framlögð bankabók sýni, að úr henni hafi verið teknar kr. 175.000 hinn 21. apríl 1987 til greiðslu á bifreiðinni og ýmissa skulda. Bókin sýni enn fremur, að lánið hafi verið innlagt á bókina hinn 24. apríl, og sé því sýnt, að það hafi ekki verið til kaupa á bifreiðinni. Framlögð greiðslukvittun seljanda bifreiðarinnar, Flugleiða hf., sýni þessi kaup. Hið rétta sé, að Kristný hafi ein um þetta lán ráðið og hún hafi haft aðgang að bókinni og getað notað hana til þess að taka við peningasendingu. Ekki standist heldur hjá stefnanda, að lán til dóttur stefnanda eða til þeirra beggja breytist í lán stefnda eins vegna vonbrigða með eignaskipti við sambúðarslit.

III.

Upplýst er, að stefndi hafi ekki beðið stefnanda um lán það, sem stefnt er út af, heldur hafi dóttir stefnanda um það beðið. Stefndi greiddi hið umbeðna fé inn á sparisjóðsreikning stefnda, og var fjárhæðin, kr. 90.000, innfærð hinn 24. apríl 1987.

Gegn andmælum stefnda hefur stefndi ekki sannað, að dóttir hans hafi engan aðgang haft að sparisjóðsbók þessari.

Ekki hefur verið sýnt fram á í máli þessu, hvert féð, sem stefndi greiddi inn á bókina, hefur runnið. Gögn málsins benda til þess, að Fíat-bifreiðin hafi verið keypt hinn 21. apríl 1987, þ.e., áður en féð var lagt inn á bókina, og hefur stefndi því ekki sannað gegn andmælum stefnda, að féð hafi verið fengið að láni til kaupa á bifreiðinni. Stefndi hefur ekki heldur sýnt fram á, að stefndi hafi vegna síðari tíma atvika, svo sem vegna eignaskipta við sambúðarslit, orðið skuldbundinn stefnanda. Ber því að taka sýknukröfu stefnda til greina, en eftir atvikum þykir rétt, að hvor aðila beri sinn málskostnað.

Garðar Gíslason borgardómari kvað upp dóminn.

D ó m s o r ð:

Stefndi, Stefán Kristjánsson, skal vera sýkn af kröfum stefnanda, Tryggva Sigurðssonar, í máli þessu.

Málskostnaður fellur niður.